

Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége

www.tehetsegpont.hu

1507 Budapest, pf. 1.
1111 Budapest, Karinthy Frigyes út 4-6. II. em./1.
Tel/FAX: 222-0517

Prof. Csermely Péter, elnök
Simmelweis Egyetem
Orvosi Vegytani Intézet
csermely@eok.sote.hu

Dr. Halász Zsolt

Főosztályvezető-helyettes

NEFMI Oktatáspolitikai Jogi Osztály

Budapest
Szalay u. 10.
1051

Budapest, 2011. június 4.

Tisztelt Főosztályvezető-helyettes Úr!

A Nemzeti Tehetségsegítő Tanács elnökeként alább küldöm a **„Nemzeti Tehetség Program végrehajtásának 2011-2012. évi cselekvési programjáról”** szóló előterjesztéssel kapcsolatos észrevételeket a véleményezésben részt vevő Tehetségsegítő Tanácsok nevében is.

I. A Tehetséghidak Program feladatainak integrálása

Az előterjesztés 9. oldalán így fogalmaz:

A Nemzeti Tehetség Program több részprogram együttműködésével valósul meg. Az országos hálózat kiépítése a Tehetségpontok megalakításának szakmai támogatása és akkreditációja, a Tehetségsegítő Tanácsok létrehozásának mentorálása, a partneri hálózat folyamatos építése az uniós támogatású Magyar Géniusz Integrált Tehetségsegítő Program (a továbbiakban: Géniusz Program) keretében történik. Ugyancsak a Géniusz Program teszi lehetővé több mint 600 szakember, segítő partner szakmai felkészítését akkreditált továbbképzések keretében.

Mivel a Magyar Géniusz Integrált Tehetségsegítő Program 2012-től a kormányzat által támogatott Tehetséghidak program néven fog folytatódni, és mivel a felkészített szakemberek száma meghaladta a 11 ezer főt, a fenti szöveg alábbi módosítását javasoljuk:

az uniós támogatású Magyar Géniusz Integrált Tehetségsegítő Program, amely 2012-től Tehetséghidak Program néven fog folytatódni (a továbbiakban: Géniusz Program) keretében történik. Ugyancsak a Géniusz Program teszi lehetővé több mint 10 ezer szakember, segítő partner szakmai felkészítését akkreditált továbbképzések keretében.

A Szövetség és a Tanács tagjai: Amőba Alapítvány (Erdély), Arany János Tehetseggondozó Program Intézményeinek Egyesülete, Aranyelme Egyesület, Bethlen Gábor Alapítvány (Nagyenyed, Erdély), Bolyai Műhely Alapítvány, Bolyai Farkas Alapítvány a Magyarul Tanuló Tehetsegekért (Zenta, Vajdaság), Csányi Sándor Alapítvány a Gyermekekért, Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet, Kocka Kör (Debrecen), Kutató Diákok Országos Szövetsége, Kutató Diákokért Alapítvány, Kutató Gyerekek Tudományos Konferenciája (Zalabér), Kutató Tanárok Országos Szövetsége, Logos Alapítvány, Magyar Innovációs Alapítvány, Magyar Innovációs Szövetség, Magyar Tehetseggondozó Társaság, Magyarországi Református Egyház, MATFUND Középiskolai Matematikai és Fizikai Alapítvány, Nyilas Misi Tehetseg Támogató Egyesület (Erdély), Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége, Országos Tudományos Diákköri Tanács, Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége, Talentum Műhely (Győr), Tehetsegpártolók Baráti Köre, Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete

Az előzőeknek megfelelően javasoljuk, hogy a Nemzeti Tehetség Program végrehajtásáról rendelkező két éves cselekvési tervbe az EU keretéből megvalósuló Tehetséghidak Program 2012. év végéig megvalósítható (alább felsorolt) feladatait is illesszék be.

23. és 31. oldal: Eredeti szöveg: Támogatni kell az életpálya követését célzó programokat a tehetséggondozásban.

- Javasolt új szöveg: **Támogatni kell az életpálya követését célzó programokat a tehetséggondozásban, beleértve ebbe egy tehetség-életpálya nyilvántartó rendszer kialakítását, és a kiemelkedő tehetségek speciális segítését lehetővé tevő programokat is.**

32. oldal: II. 12. pont után javasolt új szöveg:

II.13. A Magyar Génius Program hatékonyságának ellenőrzése, auditálása után, a végrehajtás tapasztalatainak átgondolásával támogatni kell egy Európai Unió forrásokra is támaszkodó új, 2012-2013-ra vonatkozó komplex tehetségsegítő program kidolgozását, részletes megvalósíthatósági tanulmány elkészítését (Tehetséghidak Program).

**Felelős: nemzeti erőforrás miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter**

Határidő: 2011. december 31.

Indikátor: 1 db megvalósíthatósági tanulmány

35. oldal. eredeti szöveg: Támogatni kell a Nemzeti Tehetség Program célkitűzéseit szolgáló nemzetközi tapasztalatcserét.

- Javasolt új szöveg: **Támogatni kell a Nemzeti Tehetség Program célkitűzéseit szolgáló nemzetközi tapasztalatcserét és egy budapesti székhelyű EU Tehetségközpont koncepciójának kidolgozását.**

II. A felsőoktatás szerepe

A Nemzeti Tehetség Program 2011 – 2012. évi cselekvési tervében hangsúlyosan a közoktatás jelenik meg, a felsőoktatás pedig sajnálatosan nagyon szűk körben szerepel. A Kormányhatározat tervezete kinyilvánítja ugyan a felsőoktatási tehetséggondozási pályázatok iránti fokozott érdeklődést, („*Kiemelt fejlesztési terület: A tehetségsegítő hagyományok őrzése és gazdagítása*”, 3. bekezdés, 22. oldal), de a mellékletében, a konkrét programok között csupán kétféleképpen szerepel a felsőoktatás. Ezek a melléklet II. „*A Tehetségsegítő hagyományok őrzése és gazdagítása*” részben, a II/5. pontban (a felsőoktatás, a továbbképzés és a pályakezdés tehetségsegítő műhelyeinek támogatása), valamint a II/7. pontban (felsőoktatás által a középiskolai korosztály számára szervezett tehetséggondozó programok támogatása). A támogatott pályázatok száma ezen pontoknál is igen szerény, évente legalább 50 (II/5.), valamint évente legalább 10 (II/7.). Mindez rendkívül kevés. A felsőoktatásban sok támogatásra érdemes, minőségi munkát végző program és műhely működik. Ezért a felsőoktatási tehetséggondozás ne csak a retorika szintjén legyen elismert, hanem kapjon méltó szerepet a cselekvési tervben is.

Javaslataink:

Az előterjesztés 8. oldalán **a Nemzeti Tehetségügyi Koordinációs Fórum tagjai között kapjon szerepet a Magyar Rektori Konferencia képviselője is.** Indoklás: a felsőoktatásban nem működnek a felsőoktatásra specifikus civil szervezetek, így a tudományos diákköri mozgalom, a doktori képzés és a szakkollégiumok képviselője a Fórumon belül jelenleg nem megoldott.

Javasoljuk, hogy a Kormányhatározat program-tervezetében jelenjenek meg konkrétan és nagyobb méretben, érdemei szerint a felsőoktatási tehetséggondozást támogató pályázati lehetőségek.

Melléklet, II. pont, „A tehetségsegítő hagyományok őrzése és gazdagítása”

- **A felsőoktatási intézményekben működő, az Országos Tudományos Diákköri Tanács által elismert TDK-műhelyek támogatása**

Indikátor: évente legalább 80 támogatott pályázat

Határidő: 2012. december 31.

- **Nagy hagyományú országos felsőoktatási tehetséggondozó rendezvények támogatása** (Országos Tudományos Diákköri Konferencia központi szervezése és a tudományterületi rendezvények lebonyolítása, Országos Környezettudományi Diákkonferencia, MÉTE Konferencia, stb.)

Indikátor: 20 támogatott pályázat

Határidő: 2013. december 31.

- **Szakkollégiumok tehetséggondozó programjainak támogatása**

Indikátor: évente legalább 20 támogatott pályázat

Határidő: 2012. december 31.

- **Tehetséggondozó kutatóműhelyek támogatása**

Indikátor: évente legalább 30 támogatott pályázat

Határidő: 2012. december 31.

- **A felsőoktatási intézményekben tanuló hallgatók konferenciákon és rendezvényeken való részvételének, eredményeik publikálásának támogatása**

Indikátor: évente legalább 60 támogatott pályázat

Határidő: 2013. december 31.

- **A felsőoktatási intézmények tehetséggondozó táborainak támogatása**

Indikátor: évente legalább 20 pályázat

Határidő: 2012. december 31.

- **A felsőoktatás intézmények nemzetközi tehetségsegítő együttműködéseinek támogatása** (az MRK elkötelező együttműködési megállapodást kötött a tárgykörben)

Indikátor: évente legalább 10 pályázat

Határidő: 2012. december 31.

Melléklet, VII. pont, „Hazai és határon túli magyar tehetségfejlesztő közösségek nemzeti együttműködésének; a határon túli felsőoktatási intézmények tehetséges hallgatóinak támogatása”

➤ **a határon túli felsőoktatási intézményekben tanuló hallgatók hazai programokban és rendezvényeken történő részvételének, a határokon átívelő együttműködéseknek a támogatása**

Indikátor: legalább 10 támogatott pályázat

Határidő: 2013. december 31.

➤ **a határon túli felsőoktatási tehetséggondozó rendezvények támogatása**

Indikátor: évente legalább 10 rendezvény

Határidő: 2012. december 31.

III.A sportirányú tehetséggondozás

A NEFMI célkitűzései a testnevelés általános nevelő szerepét felismerve a jelenleginél sokkal nagyobb szerepet szánnak az iskolai testnevelésnek. Javaslatunk e célkitűzésekhez illeszkedik. A sportirányú tehetségműhelyek hazánkban is a sportegyesületek már bejáratott rendszere, ezek keretében zajlik a tehetségek felkutatása, azonosítása. Azonban a szakosztályok látómezején kívül eső fiataloknak is nagy szükségük van a tehetséggondozás hálózatos rendszerére. Ezt iskolarendszerben a testnevelő pedagógusok biztosítják, ők állnak ugyanis közvetlen kapcsolatban a fiatalokkal. Így a tehetség felismerésében és kiválasztásában, mentorálásában a testnevelőnek el nem vitatható szerepe, felelőssége van. Az ő érdekeltté tételük a kulcskérdés. A testnevelő érdekeltségének megteremtésének módszerei: 1. Az iskolai kiválasztó versenyek, sportesemények szervezéséhez forrás biztosítása. 2. Patronálási érdekelttség a felismert tehetség "sínre tételére". Részletesebben kifejtve:

1. Kívánatos lenne, hogy a kiválasztó versenyekre lehessen részletes forgatókönyvvel pályázni. Az elszámoláskor szakmai beszámoló legyen kötelező, amely kitér konkrétan a felismert tehetség(ek)ről, és azok menedzseléséről.
2. A személyes érdekelttség megteremtésére patronáló ösztöndíj kiírása javasolt, amelyet egy éven át kaphat azon testnevelő, aki nem engedi el a kezét a felfedezettjének, aki példának okáért iskolaváltás esetén is menedzseli, kíséri a tehetséget, amíg megfelelő egyesületbe nem kerül.

IV. Egyéb javaslatok

1. A „Célkitűzések” közé az alábbi két elem felvételét javasoljuk az 1. rész a) b) ...g) pontjai közé:

- 1.) A tehetségsegítéssel foglalkozók folyamatos szakmai segítségét (szaktárgyi tehetségfejlesztést segítő tanfolyamokkal, szakmai anyagokkal);
- 2.) a tehetségfejlesztést regionális szinten végzők és szervezők munkafeltételeinek folyamatos biztosítását (órakedvezményel).

A II. rész 1-12. pontjai közé javasoljuk az alábbi két új pont beillesztését, amelyek a fenti a célkitűzések konkrét formáját fogalmazzák meg:

II.A. Folytatni kell a pedagógusok szaktárgyi tehetségfejlesztését segítő tanfolyamokat (évente régióként és tantárgyanként legalább egy tanfolyam).

II.B. Pályázati úton támogatni kell tehetségfejlesztést segítő szakmai anyagok (feladatgyűjtemények, szakköri füzetek, segédanyagok) megjelenését (legalább 20 szakmai anyag).

Indoklás: Az 1.) pont hiányzik a cselekvési programból, holott még nem végleg megoldott kérdés. A 2.) pedig a tehetséggondozás valódi tartalmi feltételeit teremtené meg. Bizonyos megvalósítására a 2011-12. évi cselekvési program V. pontjában (33. oldal) van is utalás, kívánatos, hogy a célkitűzések között is szerepeljen.

2. Javaslatok a cselekvési program II-VIII. pontjainak keretszámaihoz:

II. 4. Műszaki és természettudományos tehetségsegítő programok támogatása

- Az 50 támogatott program a jelenlegi helyzet ismeretében kissé kevés.

II. 7. Felsőoktatás által a középiskolai korosztály számára szervezett programok támogatása

- A 10 támogatott program a jelenlegi helyzet ismeretében kissé kevésnek tűnik.

II. 12. Jó gyakorlatok támogatása

- A 20 támogatott program a jelenlegi helyzet ismeretében valószínűleg kevés lesz.

VI. 4. Tehetségsegítő Tanácsok támogatása.

- Az lenne a kívánatos, hogy mindegyik határon túli régiót képviselő, megyei illetve az egész Kárpát medencét átfogó magas színvonalú szakmai (pl. matematikai, óvodapedagógiai, zenei, SNI-s, stb.) Tehetségsegítő Tanács részesüljön támogatásban.

VI.5. Területi tehetségsegítő szolgáltatások támogatása

- 10 támogatott program a jelenlegi helyzet ismeretében igen kevés.

A távlatokban fontos lenne a tehetséges fiatalok nyelvtudásával, a tehetséggondozók közül a tanítókkal és az együttműködő partnerek közül a nevelési tanácsadókkal való fokozottabb törődés.

Köszönjük, hogy a széleskörű véleménykérés után beérkezett, a kárpát medencei tehetséggondozás egyre szélesedő társadalmi bázisának növekedő elkötelezettségét, motivációját, munkáját és igényeit tükröző javaslatainkat figyelembe veszik a kormányhatározat végleges formájának kidolgozásánál.

Őszinte nagyrabecsüléssel:

(Prof. Csermely Péter)

a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács elnöke
a Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége elnöke